

Consultatiedienst Palliatieve Zorg

Jaarcijfers 2020

Voorwoord

Per 1 juli 2020 zijn de consultatie-activiteiten van IKNL en Fibula samengevoegd in de Stichting Fibula. Als lid van de coöperatie Palliatieve Zorg Nederland (PZNL) draagt Fibula bij aan het gezamenlijke doel:

Iedereen de best mogelijke palliatieve zorg bieden.

Om dit te bereiken, richt Fibula zich specifiek op de organisatie van palliatieve zorg en faciliteert samenwerkingsverbanden, zoals de Netwerken Palliatieve Zorg en de Consortia bij hun doorontwikkeling. Daarnaast verzorgt Fibula de Consultatievoorziening Palliatieve Zorg. Om de kwaliteit van palliatieve zorg voor de patiënt, diens naasten en directe hulpverleners te optimaliseren, wordt specialistische kennis van palliatieve zorg toegevoegd aan de generalistische zorgverlening. Fibula organiseert, coördineert en financiert een aantal vormen van deze specialistische kennis. Te weten:

- een landelijk dekkende 24/7 telefonische consultatiedienst
- ondersteuning en financiering van in palliatieve zorg gespecialiseerde zorgverleners in PaTz-groepen en palliatieve adviesteams (MDO's) in de ziekenhuizen.

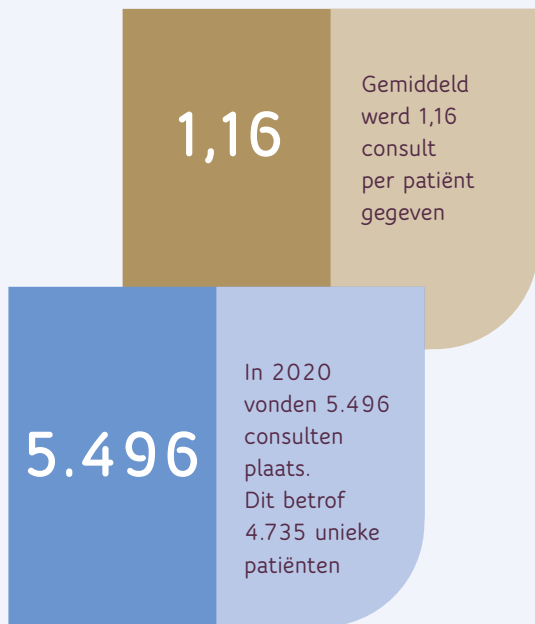
De gepresenteerde cijfers komen uit het webbased registratiesysteem PRADO dat door consulenten wordt gebruikt om consulten te registreren. De cijfers geven een goede indruk van de palliatieve consultatie in Nederland. De informatie kan bijdragen aan de onderbouwing van beleidskeuzes over de consultatievoorziening, deskundigheidsbevordering voor consulenten en de thema's waarop scholing aan professionals wordt geboden.

Auteurs:

Wilma van Driel, Fibula
Rolf Snijders, IKNL
Linda Brom, IKNL
Hetty Kazimier, Fibula

Consulten

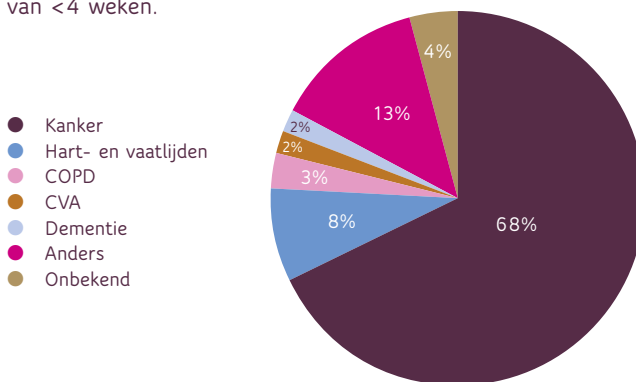
In 2020 vonden er 5.496 consulten plaats. Dit betroffen 4.735 unieke patiënten. Per patiënt werd gemiddeld 1,16 keer een consult gegeven.

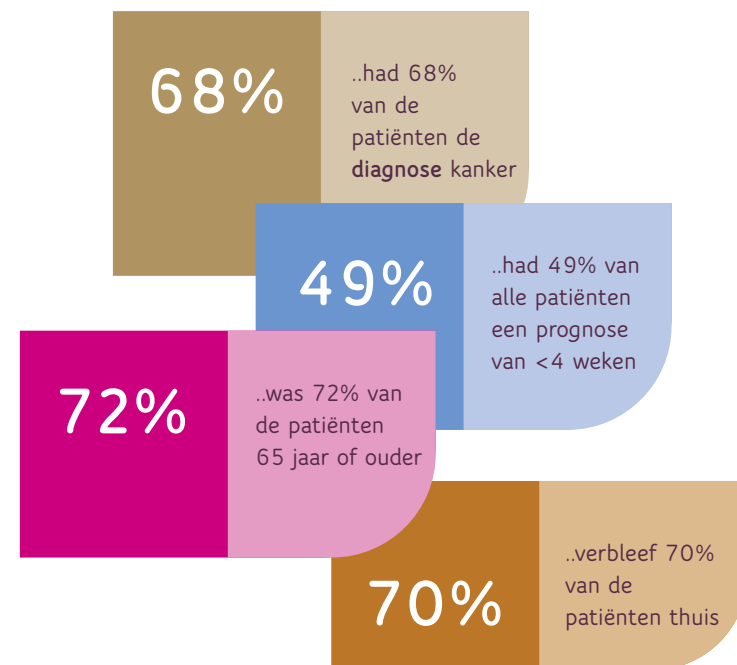
Over wie gaat het?

Een ruime meerderheid, 68% van de patiënten (3.240 patiënten), had de diagnose kanker ten tijde van het consult. Deze groep patiënten werd gevolgd door de diagnose hart- en vaatlijden (8%), onbekend (4%), COPD (3%), dementie (2%), en als laatste door CVA (2%). De diagnose 'anders' was, na de oncologische ziektebeelden, de meest voorkomende diagnose (13%). Dit omvat een aantal uiteenlopende ziektebeelden, waaronder infectieziekten en bepaalde neurologische aandoeningen.

Van de patiënten waarover een consult werd aangevraagd verbleef 70% thuis. 72% van de patiënten was 65 jaar of ouder. De gemiddelde leeftijd was 72 jaar. 51% van de patiënten waarover een consult werd aangevraagd was vrouw en 49% man. Bijna de helft (49%) van de patiënten had een levensverwachting van <4 weken.

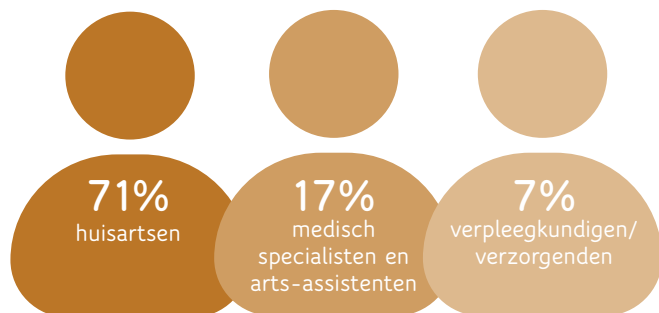
TEN TIJDE VAN HET CONSULT..

Wie waren de consultvragers?

Huisartsen vertegenwoordigden, net als in voorgaande jaren, de grootste groep consultvragers. Zij legden 3.901 maal een casus voor aan één van de consultatieteams (71%). Na de huisartsen waren het de medisch specialisten en arts-assistenten die het meest een consultant inschakelden (17%), gevolgd door verpleegkundigen en verzorgenden (7%).

CONSULTVRAGERS:

Wie zijn de consultants?

De consultatiefunctie palliatieve zorg werd in 2020 uitgevoerd door 35 consultatieteams die samen voor een landelijke dekking zorgden. De 35 teams bestonden uit 330 consultants die betrokken waren bij het daadwerkelijk verlenen van de consulten. Het grootste deel van de consulten werd verleend door consultants met als primaire functie huisarts (18%), specialisten ouderengeneeskunde (18%), verpleegkundigen in de thuiszorg (17%) of een medische specialist (14%).

CONSULTATIEAANBOD:

Functie consultant:

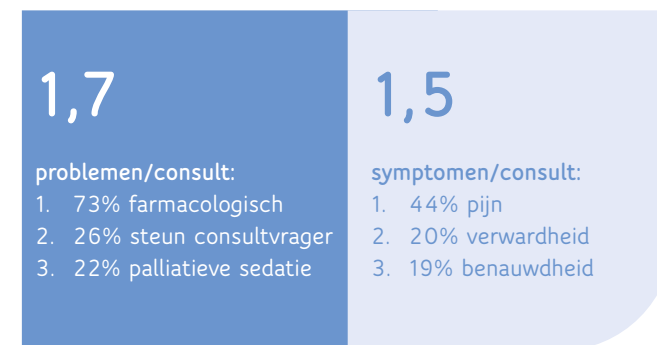
- 18% huisarts
- 18% specialist ouderengeneeskunde
- 12% verpleegkundige thuiszorg

Over welke onderwerpen gingen de consulten?

Problemen samenhangend met farmacologische vragen kwamen het vaakst voor. Bij 73% van de consulten werd farmacologisch als probleem geregistreerd (4.030 consulten). Daarnaast werden er ook regelmatig problemen geregistreerd over 'steun consultvrager' (26%) en palliatieve sedatie (22%).

De symptomen en de mate waarin deze voorkomen ten tijde van de consulten, vertonen al jaren een stabiel beeld. Pijn was ook dit jaar het meest besproken symptoom (44%), gevolgd door verwardheid (20%) en benauwdheid (19%).

Per consult werden gemiddeld 1,7 problemen geregistreerd en 1,5 symptomen.

Wanneer werden de consulten gegeven?

85% (4.662 consulten) van de consulten werden binnen kantoortijd gegeven.

15% van de consulten werd buiten kantoortijd gegeven waarvan 9% in het weekend.

Consulentmoment:

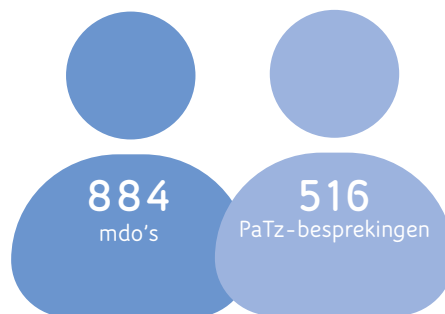
• Tijdens kantoortijd: 85%

• Buiten kantoortijd: 15%

Niet alleen telefonische consulten

In 2020 werden in totaal 884 MDO's in de ziekenhuizen bijgewoond door de Fibula-consulenten en 516 PaTz-besprekingen. Dit aantal is beduidend minder dan in 2019 en grotendeels te verklaren door de Covid-19 pandemie. Door druk op de zorg zijn er minder PaTz-overleggen en MDO's van de palliatieve teams in de ziekenhuizen georganiseerd.

MULTIDISCIPLINAIRE OVERLEGGEN:

Landelijk nummer

telefonische consultatie

088- 6051444

COVID-19

Het jaar 2020 was een bijzonder jaar door de COVID-19 pandemie. Deze pandemie gaf een grote druk op de zorg en door de aard van de ziekte ook op de palliatieve zorg. Met de toename van overlijdens ten gevolge van COVID-19 werd een stijging van het aantal consulten verwacht. Dit was echter niet het geval. Het vermoeden is dat (consult)vragen rond COVID-19 en palliatieve zorg zijn opgevangen door de, voor COVID-19 ingerichte, regionale crisisteams. Er zijn 127 consulten geweest bij 124 patiënten met (verdenking op) COVID-19. Bij 58% van de consulten is benauwdheid als symptoom besproken. Voor deze groep patiënten was dit ook het meest besproken symptoom.

127

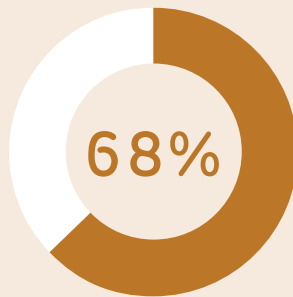
consulten over
124 patiënten met
(verdenking op) COVID-19

Bij **58%**
van de consulten is
benauwdheid als
symptoom besproken

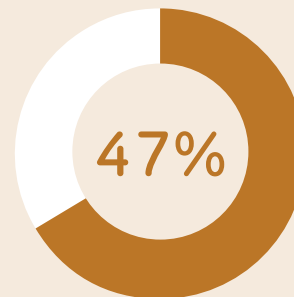
Kwaliteit

Indicatoren voor de kwaliteit van consultatie zijn, onder andere, de mate waarin een consultvraag multidisciplinair wordt benaderd, de mate waarin adviezen (tijdig) schriftelijk zijn bevestigd en of er follow-up is geregistreerd. Bij 3.755 (68%) consulten kwam het advies multidisciplinair tot stand. Van de 5.496 consulten zijn er 2.560 (47%) schriftelijk bevestigd en is er bij 2.676 (49%) consulten een follow-up gedaan.

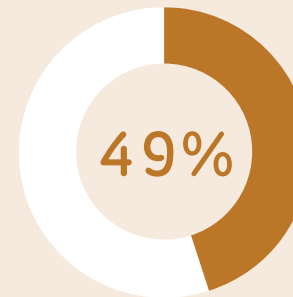
KWALITEIT:

multidisciplinaire
benadering

adviezen schriftelijk
bevestigd

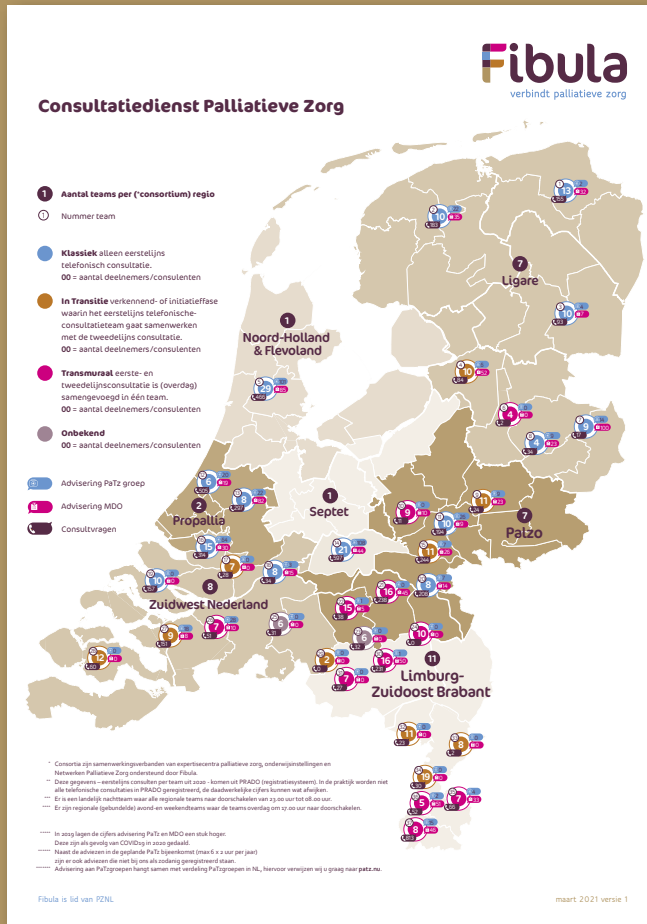

follow-ups
geregistreerd

INFOGRAPHIC

CONSULTATIEDIENST

PALLIATIEVE ZORG:

DE ROLLEN EN
FUNCTIES VAN EEN
IN PALLIATIEVE ZORG
GESPECIALISEERDE
ZORGVERLENER.

Toekomst

De gegevens in dit overzicht zijn van 2020, het jaar waarin de consultatie palliatieve zorg nog grotendeels regionaal werd uitgevoerd. Eén verandering was de implementatie van de geharmoniseerde tarifiering. Daarmee is de organisatie inclusief vergoedingen geüpdatet en geharmoniseerd. Nagenoeg iedere consulent, afhankelijk van de functie, ontvangt dezelfde vergoeding voor een consult, bereikbaarheid, consultbespreking en indien van toepassing coördinatietijd. Ook zijn de kwaliteitscriteria van de telefonische consultatie met de consulenten besproken en herijkt en vinden elk kwartaal met alle teams gesprekken plaats op basis van spiegelinformatie. De relatie tussen de consulenten is verder verstevigd en Fibula kan hen verder ondersteunen bij de verdere ontwikkelingen richting de toekomst. Tot slot is de bedrijfsvoering rond roostering en telefonie geharmoniseerd en vernieuwd.

Nu deze basis is gelegd, is het tijd om te kijken naar de diversiteit binnen de groep consulenten en de ondersteuningsverzoeken. Daarbij wordt onderzocht hoe vraag en aanbod van generalistische zorg, specialistische kennis en complexe zorg het beste op elkaar afgestemd kunnen worden. Verkend moet worden welke mogelijkheden er zijn buiten telefonische consulten. Innovatieve werkwijzen die op diverse plaatsen ontstaan, kunnen met ondersteuning van Fibula verder ontwikkeld en landelijk geïmplementeerd worden.

Adviseurs Fibula inzet specialist palliatieve zorg

[Wilma van Driel](#)

[Dieke Felixsdal](#)

[Hetty Kazimier](#)

[Henk-Jan de Winter](#)

[Herlin Woldberg](#)

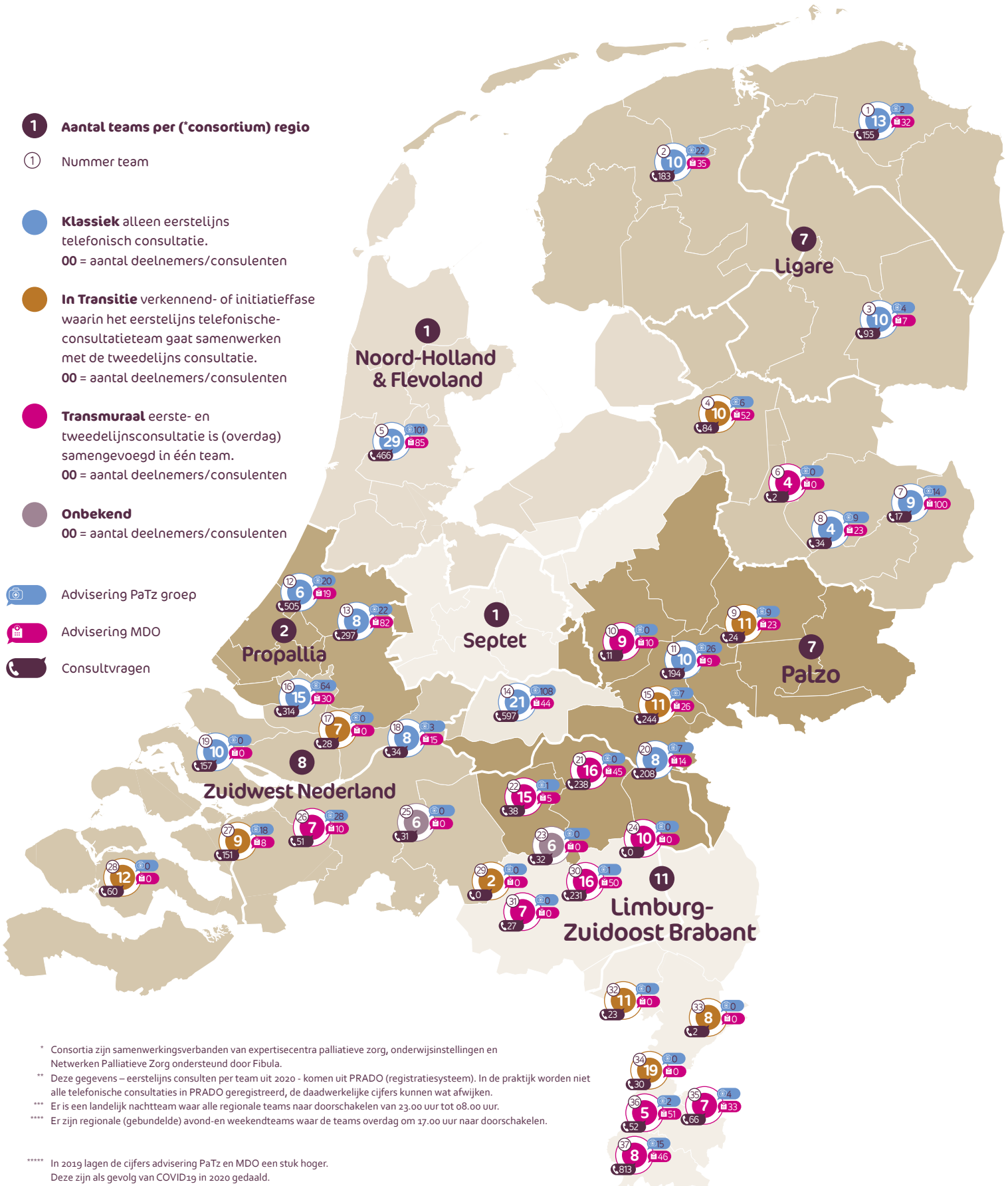
Naar dit document kan als volgt verwezen worden: Fibula. Consultatiedienst Palliatieve Zorg – Jaarcijfers 2020

Godebaldkwartier 419
3511 DT Utrecht
info@stichtingfibula.nl

[stichtingfibula.nl](https://www.stichtingfibula.nl)

Consultatiedienst Palliatieve Zorg

* Consortia zijn samenwerkingsverbanden van expertisecentra palliatieve zorg, onderwijsinstellingen en Netwerken Palliatieve Zorg ondersteund door Fibula.

** Deze gegevens – eerstelijns consulten per team uit 2020 - komen uit PRADO (registratiesysteem). In de praktijk worden niet alle telefonische consultaties in PRADO geregistreerd, de daadwerkelijke cijfers kunnen wat afwijken.

*** Er is een landelijk nachtteam waar alle regionale teams naar doorschakelen van 23.00 uur tot 08.00 uur.

**** Er zijn regionale (gebundelde) avond- en weekendteams waar de teams overdag om 17.00 uur naar doorschakelen.

***** In 2019 lagen de cijfers advisering PaTz en MDO een stuk hoger. Deze zijn als gevolg van COVID19 in 2020 gedaald.

***** Naast de adviezen in de geplande PaTz bijeenkomst (max 6 x 2 uur per jaar) zijn er ook adviezen die niet bij ons als zodanig geregistreerd staan.

***** Advisering aan PaTz-groepen hangt samen met verdeling PaTz-groepen in NL, hiervoor verwijzen wij u graag naar patz.nu.

Regionale initiatieven met inzet van in palliatieve zorg gespecialiseerde zorgverlener

* In alle consortia | VIMP docentenscholing verhogen kennis pz bij docenten van ROC's en HBO's.
 ** In alle netwerken | Bij- en nascholingen in netwerken palliatieve zorg.
 *** Het overzicht betreft de initiatieven vanuit de Netwerken Palliatieve Zorg die bij Fibula bekend zijn.
 **** De grootte van de cirkel, zegt niks over de omvang van een project.